

Telen met toekomst is door PPO en DLV Plant bv ontwikkeld in opdracht van LNV

Nieuwsbrief nr. 6

Maart 2005

In het praktijknetwerk Telen met toekomst werken agrarische ondernemers samen met PPO en DLV Plant aan duurzame bedrijfssystemen voor akkerbouw, vollegrondsgroenteteelt, bloembollen, fruitteelt, boomteelt en glastuinbouw. Het project wordt gefinancierd door het ministerie van LNV. Via deze nieuwsbrief wordt u op de hoogte gehouden van actuele ontwikkelingen. U kunt zich voor deze nieuwsbrief aanmelden via www.telenmettoekomst.nl of een mail sturen naar info@telenmettoekomst.nl

Klik [hier](#) als u deze nieuwsbrief niet meer wenst te ontvangen

Inhoud:

[Algemeen](#)

- [Regiogroepen bezoeken waterschap](#)

[Akkerbouw & Vollegrondsgroente](#)

- [Nieuwe mestbeleid hot item binnen praktijknetwerk](#)
- [Fosfaattoediening aan vroege bladgewassen](#)
- [Verschillende bemestingstrategieën uit aardbeienteelt op een rijtje](#)

[Boomteelt](#)

- [Boomteeltpact in Boskoop ondertekend](#)

[Bloembollen](#)

- [Nauwe relatie leverancier en afnemer werkt positief](#)
- [Leliekwekers waarderen gewasbeschermingskaart](#)

[Fruitteelt](#)

- [Veel interesse voor nieuwe driftbeperkende maatregel](#)

[Glastuinbouw](#)

- [Steeds meer belangstelling voor geïntegreerde bestrijding in chrysaal](#)
- [Wonderboom moet geïntegreerde bestrijding optimaliseren](#)

Algemeen

Regiogroepen bezoeken waterschap

Hoe realiseren we een vermindering van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater? Daarover spraken kwekers uit de Brabantse regioteams met het waterschap Brabantse Delta. Ongeveer 50 kwekers bezochten op 26 januari j.l. de waterzuiveringsinstallatie Nieuwveer in Breda op uitnodiging van het waterschap. Tijdens een rondleiding en presentaties ontstond een levendige discussie over de stoffen die in het oppervlaktewater gevonden worden, driftbeperking en de mogelijkheden van waterzuivering. Beide partijen waren positief over de bijeenkomst.

Meer informatie bij Jac. Rovers, jacques.rovers@wur.nl

Up

Akkerbouw & Vollegrondsgroente

Nieuwe mestbeleid hot item binnen praktijknetwerk

Het nieuwe mestbeleid is momenteel een hot item binnen de bijeenkomsten van de akkerbouwgroepen West-Brabant, Schouwen-Duiveland en Zeeuws-Vlaanderen. Er wordt volop gediscussieerd over de mogelijkheden van duurzame bemesting en gekeken naar de consequenties van het nieuwe mestbeleid. Voor het kernbedrijf van iedere groep is het bemestingsplan voor 2005 opgesteld rekeninghoudende met de huidige Minasnormen. Vervolgens is ook gekeken naar de consequenties voor 2006 als het nieuwe mestbeleid van kracht wordt. Hierbij komen enkele duidelijke knelpunten naar voren, die de akkerbouwers niet direct hadden verwacht. Veel gemengde bedrijven moeten dierlijke mest moeten gaan afvoeren en vervolgens kunstmest aanvoeren. Een ander knelpunt is dat najaarstoediening van drijfmest op termijn niet meer is toegestaan. Voorjaarstoediening is echter alleen mogelijk op lichtere gronden en bij gewassen die laat worden gezaaid of geplant. Voor de zwaardere gronden in de regio Zuid-West Nederland is dit vanwege structuurproblemen veelal geen optie. De gesignaleerde knelpunten worden aan de beleidsmakers doorgegeven.

Meer informatie Hanja Slabbekoorn, hanja.slabbekoorn@wur.nl

Up

Fosfaattoediening aan vroege bladgewassen

Het toedienen van fosfaat aan vroege gewassen als andijvie en spinazie is een discussiepunt bij bladgewassentelers. De gangbare praktijk is dat altijd fosfaat wordt gestrooid, maar de noodzaak hiervan wordt vanuit onderzoek betwist. In veel gevallen is het fosfaatgehalte in de bodem voldoende hoog, waardoor een extra kunstmestgift niet nodig is.

In de winter van 2004 is binnen het praktijknetwerk Telen met toekomst de fosfaattoediening aan vroege bladgewassen uitgebreid besproken. Dit heeft geleid tot een aantal eenvoudige proeven bij de deelnemers. De telers zijn bij elkaar op bezoek geweest en konden geen groeiverschillen waarnemen tussen de objecten waar wel en waar geen fosfaat was toegediend. Tijdens de bespreking van de resultaten gaven de deelnemers van de groep bladgewassen unaniem aan dat zij in 2005 geen fosfaat meer in de vorm van kunstmest zullen toedienen. Deze maatregel draagt bij aan een duurzamere bemesting.

Meer informatie Jacques Rovers, jacques.rovers@wur.nl

Up

Verschillende bemestingstrategieën uit aardbeienteelt op een rijtje

Naar aanleiding van de intermediairendag in Etten-Leur hebben een aantal toeleveringsbedrijven in Noord Brabant afgesproken om komend seizoen verschillende bemestingsstrategieën in de aardbeienteelt met elkaar te vergelijken. Gezamenlijk is een plan opgesteld om meerdere praktijkdemo's aan te leggen bij deelnemers van de aardbeiengroep van Telen met toekomst. De gebruiksnormen in het nieuwe bemestingsbeleid zijn voor aardbeientelers zeer krap. Er wordt daarom gekeken of met minder fosfaat en stikstof eenzelfde opbrengst kan worden gerealiseerd. De verschillende bemestingsstrategieën worden gedurende het seizoen uitgebreid gevolgd.

Meer informatie Jacques Rovers, jacques.rovers@wur.nl

Up

Boomteelt

Boomteeltpact in Boskoop ondertekend

Op vrijdag 18 februari j.l. hebben acht partijen het boomteeltpact in Boskoop ondertekend. De provincie Zuid-Holland, de gemeenten Boskoop, Waddinxveen, Rijnwoude en Reeuwijk, Het Hoogheemraadschap van Rijnland, het Platform Sierteelt Regio Boskoop en Kamer van Koophandel

hebben afspraken gemaakt over een gezonde toekomst van de boomkwekerij in de regio Boskoop. Boskoop is namelijk aangewezen door de overheid als Greenport.

Na de ondertekening mocht Telen met toekomst het project toe te lichten. Telen met toekomst riep de partijen op om gebruik te maken van het bestaande praktijknetwerk in de regio Boskoop. Om de samenwerking te symboliseren, werden de acht ondertekenaars gevraagd een Tmt-puzzel te maken. Het middelste stuk van de puzzel ontbrak. "Het boomteeltplan kan gezien worden als raamwerk; de praktische invulling moet nog gebeuren. Hieraan kan Telen met toekomst een bijdrage aan leveren". Daarop werd het laatste puzzelstuk aangebracht door het kernbedrijf van Telen met toekomst. Meer informatie bij: Pieter van Dalfsen, pieter.vandalfsen@wur.nl

Up

Bollen

Nauwe relatie leverancier en afnemer werkt positief

De lente is de bollentijd bij uitstek, veel mensen halen het voorjaar in huis met bloeiende bollen. Die bollen moeten van goede kwaliteit zijn om in de huiskamer tot bloei te komen. Alle schakels in de productieketen proberen hier op in te spelen door een goed product te leveren. De regiogroep bollentelers uit Noord-Holland ging daarom onlangs op excursie bij een grote afnemer. Dit bedrijf broeit bollen op pot. De telers gingen in gesprek met hun afnemer over verschillende kwaliteitsaspecten. Bij de kwekers leeft nog vaak het idee dat hogere doseringen gewasbeschermingsmiddelen leiden tot een betere kwaliteit van de bollen. De problemen waar de afnemer tegen aan loopt, blijken echter anders van aard zijn dan de kwekers vermoedden. Deze problemen, zoals aaltjes en *Penicillium* zijn vooral op te lossen met niet-chemische methoden zoals koken en drogen.

Zowel de kwekers als de afnemer waren erg enthousiast over dit bezoek. Meer informatie bij Bert van der Weijden g.j.m.van.der.weijden@dlv.nl

Up

Leliekwekers waarderen gewasbeschermingskaart

Tijdens de open dag van het Regionaal Onderzoek Lelie (ROL) in Drente op 20 januari j.l. reikte Telen met toekomst aan ruim 190 kwekers, vertegenwoordigers van de (gewasbeschermings)handel en andere belangstellenden een gewasbeschermingskaart uit. Telen met toekomst maakte deze kaart speciaal voor leliekwekers. De kaart geeft in een helder overzicht over de dosering, milieubelasting en prijs van meest gebruikte gewasbeschermingsmiddelen. De bollentelers reageerden positief omdat een keuze op basis van milieubelasting hen meer motiveert om milieubewuster te werken dan een keuze op basis van de hoeveelheid werkzame stof. Dit laatste was tot nu toe gebruikelijk, maar voor lelietelers is de hoeveelheid werkzame stof moeilijk terug te dringen omdat regelmatige bespuitingen met minerale olie (tegen virussen) noodzakelijk zijn. De (nieuwe) systematiek van Telen met toekomst geeft hen nu ook de mogelijkheid om bewust te werken aan vermindering van de milieubelasting door gewasbeschermingsmiddelen.

Meer informatie bij Rik Vasen, h.l.m.vasen@dlv.nl

Up

Fruitteelt

Veel interesse voor nieuwe driftbeperkende maatregel

Telen met toekomst organiseert komende periode verschillende bijeenkomsten waarbij driftbeperking centraal staat. Dit onderwerp is momenteel zeer actueel binnen de fruitleelt. Een aantal belangrijke gewasbeschermingsmiddelen zoals Delan en captan mogen alleen worden toegepast mits driftbeperkende maatregelen worden genomen. Onlangs is het gebruik van venturi-doppen in combinatie met eenzijdig spuiten van de buitenste bomenrij geaccepteerd door het College voor de Toelating van Bestrijdingsmiddelen als nieuwe driftbeperkende maatregel.

Vanuit de praktijk komen nu zeer veel technische vragen over het gebruik van deze doppen. In samenwerking met de Nederlandse Fruittelers Organisatie (NFO) en het waterschap Rivierenland organiseert Telen met toekomst op 31 maart een eerste informatiebijeenkomst over driftbeperking voor de afdelingen Betuweland, Boven Betuwe en Terwolde. Naast een technische uitleg over het gebruik van de nieuwe doppen krijgen de bezoekers via het waterschap informatie over de probleemstoffen in het water. In navolging van de bijeenkomst in Randwijk worden ook elders in het land bijeenkomsten georganiseerd voor fruittelers. Meer informatie bij Peter Frans de Jong, peterfrans.dejong@wur.nl of Marcel Wenneker marcel.wenneker@wur.nl

Up

Glastuinbouw

Steeds meer belangstelling voor geïntegreerde bestrijding in chrysant

Langzaam maar zeker gaan steeds meer chrysantentelers geïntegreerd telen. Telers zagen afgelopen jaar bij collega's dat geïntegreerde teelt in chrysant wel degelijk mogelijk is. De belangrijkste beweegreden is het toenemende probleem van het chemisch onder controle krijgen van spint. De biologische bestrijding van spint wordt daarom vaak als eerste opgepakt. Afhankelijk van de noodzaak en mogelijkheden volgen dan ook natuurlijke vijanden voor andere plagen. Een knelpunt bij een succesvolle geïntegreerde bestrijding blijft het beperkt beschikbaar zijn van selectieve middelen die voor correctie noodzakelijk zijn.

Er zijn ook telers die kiezen voor een innovatieve spuittechniek waarbij het gewas onderdoor wordt bespoten en de spint veel beter bestreden wordt. Ook met deze strategie kan er milieuwinst optreden. Combinatie van beide strategieën komt nog nauwelijks voor en zal een volgende stap naar een duurzame chrysantenteelt zijn.

Meer informatie Ellen Beerling, ellen.beerling@wur.nl

Up

Wonderboom moet geïntegreerde bestrijding optimaliseren

Binnen het project Telen met toekomst gebruikt een aantal komkommer- en rozentuinders de wonderboom *Ricinus communis* als bankerplant voor de nieuwe roofmijt *Typhlodromips swirskii*. Deze planten worden tussen het gewas gezet.

De nieuwe soort roofmijt is een goede predator van spint, trips en eieren en larven van wittevlieg. De roofmijt vormt daarom een goede aanvulling voor de geïntegreerde bestrijding. Verwacht wordt dat *Typhlodromus* zich het hele jaar op de wonderboom goed in stand kan houden. In het verleden zijn namelijk ook goede resultaten behaald met andere roofmijten op dit gewas. De natuurlijke vijanden zullen zich vanuit de wonderboom in het gewas verspreiden. Bladeren met roofmijten kunnen ook worden geplukt en in haarden worden geplaatst.

Op de site www.telenmettoekomst.nl is een leaflet geplaatst met alle informatie.

Meer informatie Juliette Pijnakker, juliette.pijnakker@wur.nl en Loes Stapel, loes.stapel@wur.nl

Up

Activiteitenkalender

Gewasbeschermingsmanifestatie

Telen met toekomst is met stand aanwezig op 4e Gewasbeschermingsmanifestatie op 27 april De Reehorst in Ede. Meer informatie www.GBM2005.bureaupost.nl

Up